

Een sterke raad? Dan betere informatisering

Op weg naar iRIS, een nieuw en innovatief Raadswerk InformatieSysteem

Marcel Krassenburg - iRaad - 11 december 2020

Volop ontwikkeling

Zo tegen het eind van dit jaar 2020 stapelen ineens tal van ideeën, rapporten en webinars over het raadswerk en de ondersteuning vanuit de griffie zich op:

- Het essay van Jan Dirk Pruijm, "[De griffie van morgen](#)",
- Het adviesrapport "[Goede ondersteuning, sterke democratie](#)" van de Raad voor Openbaar Bestuur
- Het webinar "[Hoe maak je een sterke griffie voor een sterke raad?](#)" op 4 december.

Op een ander spoor is er volop aandacht voor verbetering van de informatievoorziening bij de overheid:

- Met [Common Ground](#) werken gemeenten aan een nieuwe informatie-architectuur
- Het programma [Grip op informatie](#) werkt aan "informatiehuishouding op orde"
- Met [Alliantie Open Overheid](#) krijgen actieplannen voor de Open Overheid een focuspunt.
- In [Lokale democratie en digitale participatie](#) werken BZK, VNG en beroeps- en belangenverenigingen samen.

Appeltje - eitje?

Je zou denken, die informatisering van het raadswerk en de griffie is slechts een kwestie van tijd. Want op dit moment is het helaas karig gesteld met goede informatiesystemen voor de raad en ervaren raadsleden een ongelijke informatiepositie. We hebben het klassieke RIS, dat vooral over vergaderen, agendapunten en raadsstukken gaat. Maar niet over het hele vraagstuk dat daar achter ligt en hoe de samenleving er over denkt. Je zou bijvoorbeeld willen beginnen met een goede startnotitie, die benoemt wat het probleem is, wie het gaat aanpakken, hoe de inwoners betrokken worden. Zodat raad en samenleving al bij de start over de basisinformatie van een vraagstuk kunnen beschikken. En zo zijn termijnagenda's veelal spreadsheetlijstjes, met een horizon van max 1 jaar. Voor burgerparticipatie zijn er losse tools, vaak nog in experimentfase. Kortom, er zijn geen samenhangende en geïntegreerde informatiesystemen die helemaal opgezet zijn vanuit alle functies van het raadswerk. De markt biedt het niet en de raadsleden en griffie vragen het niet expliciet.

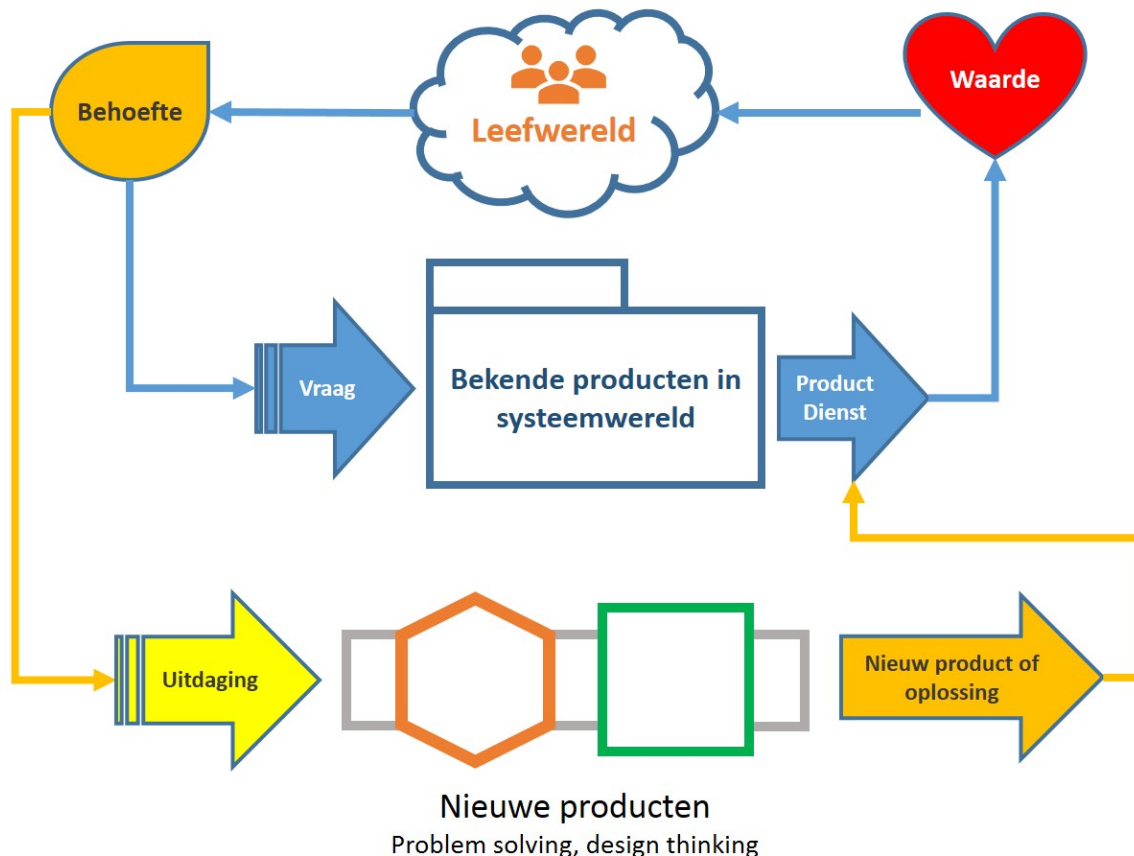
Dat is toch wonderlijk, in een tijd waar digitalisering de grote uitdaging is. Waar we allemaal gebruik maken van moderne zoek- en besteldiensten. Waar we processen anders kunnen inrichten door gebruik van eigentijdse informatiesystemen.

Wel behoefte maar geen concrete vraag

Het eerder genoemde [rapport](#) "Goede ondersteuning, sterke democratie" somt een aantal ondersteuningsvormen op voor de raad: ambtelijke bijstand, fractieondersteuning, griffie, rekenkamer en opleidingen. Het rapport beschrijft de mogelijkheden en knelpunten van dit instrumentarium.

Hoofdstuk 4 geeft oplossingen en spreekt over "hulptroepen van de gemeenteraad en provinciale staten". Dat is dus de inzet van de bekende actoren: ambtenaren, griffie, externe expertise. Niks mis mee, maar waarom niet ook werken aan een beter informatiesysteem voor het raadswerk?

In het webinar "Sterke griffie, sterke raad" stelde Jasper Loots terecht dat raadsleden niet vragen om wat zij niet kennen. Maar de markt levert niet als er geen vraag naar is.

Welke informatie de raad nodig heeft (functie) is niet in balans met de aangeboden applicaties (vorm).

De uitdaging is om die nieuwe concrete producten te benoemen en te beschrijven. Tijd dus voor een nieuwe impuls!

De gewenste sterke raad steunt uiteraard vooral op mensenwerk, maar kan niet zonder een complete informatievoorziening!

Hoe pakken we dat aan?

In ieder geval niet door weer een organisatie, groep of website op te richten. En we willen ook niet één groot centraal systeem. Door de bestaande actoren en hun actielijnen met elkaar te verbinden is het mogelijk om een nieuw innovatief en modulair iRIS te bedenken:

- Eén organisatie in de lead zetten en de coördinatie geven
- Gezamenlijk formuleren van de gewenste functionele vraag, die voldoende generiek is voor alle 355 gemeenten. Het werk en budget verdelen per module en per groepje van gemeenten.
- Andere overheidsinitiatieven betrekken zoals OpenOverheid, LokaleDemocratie en GebruikerCentraal

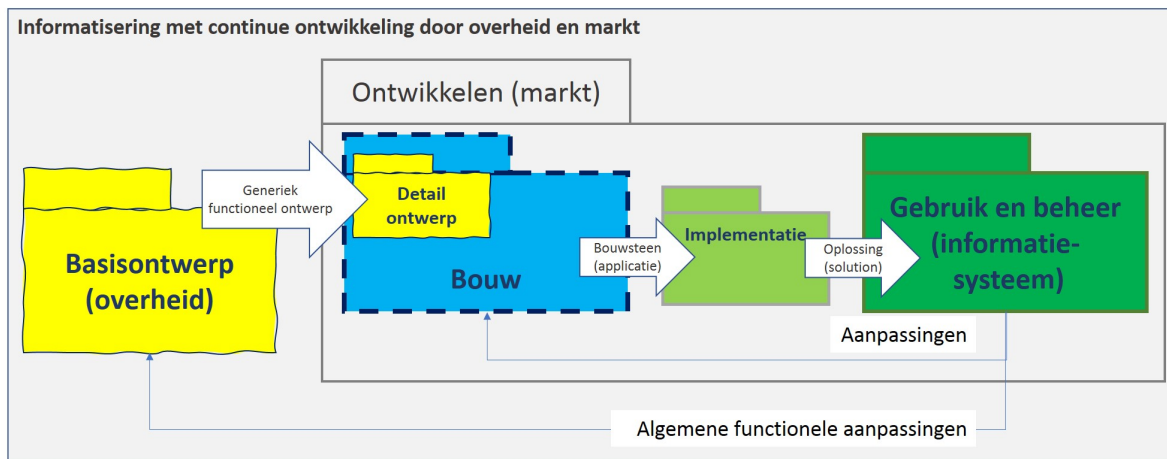
- Klein beginnen met een voorbeeldproject, de Startnotitie zou een aansprekend voorbeeld zijn.
- De markt betrekken om demo's, voorbeelden of eigen inzichten in te brengen.

Verder is er een informatiekundige en procesmatige uitwerking nodig:

- Uitwerken hoofdfuncties van het raadswerk (Belangenverenigingen raad en griffie) en vastleggen in een informatieplan.
- Ontwikkelen van een soort "Basisregistratie Samenwerken", mede vanuit de informatiebronnen in het lokale maatschappelijke domein, zoals organisaties, projecten, informatiebronnen, geografie etc en deze ontsluiten door API's. (VNGrealisatie)
- Een basis informatie-architectuur aanreiken (Common Ground)
- Werkprocessen uitwerken (WerkenAanEenOverheid?, Basisprocessen?)

Overheid en markt samen

In 2021 kunnen overheid en markt samen werken aan een flexibel raamwerk, dat richting geeft aan de informatiebehoefte van de raadsleden en griffie en dat inspiratie geeft aan software-leveranciers. Vervolgens kan de markt één-voor-één nieuwe modulen bouwen en leveren voor het dagelijkse raadswerk.

Meerdere leveranciers kunnen - mede dankzij Common Ground en de API-strategie - vergelijkbare functionaliteit aanbieden, in de vorm van applicaties, softwarepakketten of SaaS-diensten, of deze implementeren in de aanwezige proces- of low/nocode systemen. Dat kan in samenwerking of in concurrentie en met keuzemogelijkheden die passen bij de technologie per overheidsorganisatie.

Meer info

Marcel Krassenburg

Systemontwerper [CCoverheid](#) en [iRaad](#)

[Dutch Innovation Factory](#) (DIF)

Business Center

Bleiswijkseweg 37a

2712 PB Zoetermeer